

Jack Bradley:
A HIV hitves¹

(dráma egy felvonásban)

Fordította: Fábri Péter

1996

Szereplők:

**JUDI
RYK**

¹ A darab eredeti címe: Marital Aids. Ez egy szójáték. szó szerint annyit tesz: Házassági Aids. Illetve Házassági Tanácsadó. Alternatív címjavaslataim: „Légy HIVe”. „HIV a szerelem; HIV a család”. De mind közül a címben leírt adja vissza legpontosabban a darab tartalmát.

Első jelenet. Egy parkban.

RYK: Kacsák?

JUDI: Igen, kacsák?

RYK: Nem. Kacsák. Azt mondtad, etessük a kacsákat.

JUDI: Ez csak egy olyan fordulat volt. Azt mondtam ...

RYK: Azt mondtad: találkozhatunk a parkban, és etethetjük a kacsákat.

JUDI: Nem szó szerint értettem.

RYK: (Elővesz egy barna papírzacskót) Hát ez itt egy száraz cipó és itt jön az éhező gácsér. Gyere, és mindennapi kenyerüket add meg nekik ma. (Kenyeret ad a nőnek.)

JUDI: Jesszusom, te komolyan beszélsz.

RYK: Ő is komolyan beszélt. Barátkozz össze egy gácsérral és életre szóló barátságot kötöttél. Rejtett mélységeik vannak.

JUDI: Te megbolondultál.

RYK: Gyerünk, rajta, szeress egy kacsát. (A nő figyelmetlenül odavet egy darab kenyeret.) Jaj, nem így. Torkán akad. Add ide. (Elveszi a kenyeret és morzsákat tör a nő tenyerébe.) Na így próbáld.

JUDI: Nem vagyok gyerek.

RYK: A kacsá sem az. A csőréhez mért falatokat adj neki. Nem azért jöttünk, hogy megöljük, vagy igen?

JUDI: Nem tudom. Akkor legfeljebb hazavinnék és betennék a sütőbe.

RYK: És még te mondd magadról, hogy szereted a természetet!

JUDI: Nézni szeretem, nem etetni. SZÜNET. Innen is látni, ahogy ringatózik.

RYK: Fő, hogy nem neked kell ringatni.

JUDI: Ha volna egy gyerekünk...

RYK: A gyerek is természet, etetni kell. És öltöztetni. És tisztába tenni. A kis gácsérok viszont elhagyják a fészüket 24 órával azután, hogy kikeltek a tojásból. Na ezt nevezem én nevelésnek.

JUDI: Csak a kényelmetlenség és semmi öröm?

RYK: Ellenkezőleg: csak az öröm és semmi kényelmetlenség.

JUDI: A <rohadt>

RYK: Fizetsz.²

SZÜNET (Etetnek.)

JUDI: Nem mondtad komolyan.

RYK: Jobb szeretnék egy macskát.

JUDI: Már van egy macskánk.

RYK: Egy másik macskát. Vagy egy kacsát. Egy kacska, az jó volna.

JUDI: Ryk!

RYK: Igazad van. Kicsit nehézkes egy lakásban. Ahol még egy virágláda sincs.
SZÜNET Hát akkor egy kisbabát.

JUDI: BOLDOGAN MOSOLYOG

RYK: (Egy pillanatra elkomolyodik.) Ez azt jelenti, hogy a Tanácsadó Központ megkapta a támogatást?

JUDI: Öt évre. Garantáltan. (Közelebb húzódik.)

RYK: Ne itt a gyerekek előtt.

JUDI: Az önkormányzat szabja meg a feltételeket.

RYK: Ez mit jelent?

JUDI: Gyere be a bokrok közé, ott megmondom.

RYK: Most?

JUDI: Miért ne? Régen sokszor jöttünk ide.

RYK: Annak már tíz éve.

JUDI: Nyolc.

RYK: Mindenesetre akkor volt, amikor még senki sem hallott a koptatott farmerről. Ha zöld foltokkal a nadrágomon mentem munkába, mindenki azt hitte, kertészkedni voltam.

² JUDI: Man! RYK: Penny for the swear-box. Szó szerint: JUDI: Ember! RYK: Penny a káromkodó-dobozba!

JUDI: Ezt soha nem hitte senki.

RYK: Elég rendesek voltak ahhoz, hogy hagyták azt hinnem, hogy azt hiszik. Most meg azt hiszik, már eléggé felnőtt vagyok ahhoz, hogy tudni akarjam, mit gondolnak valójában. De inkább nem adnék rá nekik lehetőséget.

JUDI: Ünneprontó!

RYK: Igen, az. Pappjancsi volt itt. Rád is gondolok.

JUDI: Igen?

RYK: Már látom is a szalagcímet: SZEX A FŰBEN! „A helyi önkormányzatnak a fűnyírást is csökkentő megtakarításai mindmostanáig segítettek elrejteni szemünk előtt azt a tényt, hogy a Tanácsadó Központ munkatársa, Judi Trent, akit múlt szerda délután rajtakaptak, ebédidőben pajzánkodik...”

JUDI: ...in flagranti...

RYK: ...a Riverside Gardens-ben. Társa, ...

JUDI: ...akit utoljára akkor látlak, amikor bokáig csúszott nadrágban a rhododendronok között ugrált...

RYK: ... mindmostanáig megtagadta, hogy a hölgy mellett tanúskodjon. Amikor megkértük, hogy kommentálja az eseményeket, ...

JUDI: ... Ms Trent kihívóan azt felelte: ebédidőmben csináltam és a férjem volt!

RYK: Igen?

JUDI: Vagy talán nem.

RYK: Etesz meg egy kacsát. Végtelen a vigasztalás.

JUDI: (Lelohadva.) Köszönöm.

RYK: Persze a szex az mindig probléma.

JUDI: Csak választani kell. Melyik tetszik jobban?

RYK: Azt hiszem, a gácsér. De nagyon nehéz a természetük.

JUDI: Úgy értettem, egy fiú vagy egy lány.

RYK: Teljesen egyformán néznek ki.

JUDI: Csak eleinte.

RYK: Nem, hanem az év egy bizonyos szakában.

JUDI: Ryk, én a kisbabákról beszélek. Leszel szíves leszállni a kacsákról?

RYK: Bocsánat. Szerintem érdekes. A gondolat. Nézd ezeket, mind egyforma, igaz?

JUDI: Igen.

RYK: Pedig nem. Egyesek récék, mások gácsérok.

JUDI: Tényleg?

RYK: Ugye, hogy nem tudod megkülönböztetni őket? Az évnek ebben a szakában a gácsérok „napfogyatkozásban” vannak.

JUDI: Miben?

RYK: Napfogyatkozásban. A párzási időszak után a gácsér foltos, szürke tollat növeszt, olyat, amilyen a récéknek van. Erre mondják, hogy napfogyatkozás.

JUDI: Ez szexizmus.

RYK: Nem. Ez ornitológia. Bizarr, de a hím csak a párzási időszakban növeszt ragyogó tollazatot.

JUDI: Szóval erről van szó. Új farmert akarunk; Istenem, mennyit kell dolgozni manapság egy kis kamatyolásért!

RYK: Szerintem egyszerűen érdekes, hogy az ember nem tudja őket megkülönböztetni, csak akkor, amikor a hím új tollakat növeszt, mert tetszeni akar a nősténynek.

JUDI: Jó tudni, hogy van olyan hím, aki veszi a fáradságot.

RYK: Ha úgy gondolod, hogy nem vagyok elég jólöltözött a bokrokhoz/a nyíratlan fűhöz...

JUDI: Ne hülyéskedj. Odalent a csalitosban nem szoktak nyakkendőt hordani. (Megunják a kacsákat, elkezdenek egymásra figyelni.) Brian. SEMMI VÁLASZ. A haverod. Brian.

RYK: Mi van vele?

JUDI: Ő is.

RYK: Ő is micsoda?

JUDI: Ő is egy azok közül, akik veszik a fáradságot. Mindig nagyon jól néz ki. Fogadok, nincs is semmi gondja.

RYK: Mivel?

JUDI: A récékkel.

RYK: Na most akkor ki a szexista.

JUDI: Igen?

RYK: Igen, mi?

JUDI: Csajozik? CSÖND Na, csajozik?

RYK: Nem tudom. Mikor?

JUDI: Amikor éjszakáztok valahol. Eljártok éjszakázni?

RYK: Nem vagyunk mi olyanok.

JUDI: Persze.

RYK: Csupán azért, mert kint töltöd az éjszakáidat Islingtonban³, és alternatív színészeket bámulsz, nem kell azt hinned, hogy mi is ugyanazt csináljuk.

JUDI: Nem is vártam el tőletek.

RYK: Mit?

JUDI: Hogy bámuljátok a színészeket.

RYK: Érted, mire gondolok.

JUDI: Azt hiszem, meg fogom kérdezni tőle. Hogy mit csináltok ti ketten.

RYK: (Bizonytalan) Nem tudom, mikor látom legközelebb.

JUDI: Szakítottatok?

RYK: (Udvariatlanul) Ne beszélj hülyeségeket.

JUDI: Bocsánat, elfelejtettem, hogy a férfiak nem szakítanak. CSÖND Fizetsz, Judi. CSÖND TOVÁBBRA IS Volt köztetek valami vita?

RYK: Nem, semmi ilyesmi. Csak... nagyon el van foglalva... és azt hiszem, nincsen túl jól. Nem tervezzük, hogy találkozunk.

JUDI: Melyik az igazság?

RYK: Micsoda?

JUDI: Azért, mert el van foglalva, vagy azért, mert nincs jól.

RYK: Számít ez?

JUDI: Küldhetnék egy lapot.

RYK: Nem tetszene neki az ilyen fontoskodás.

³ Ejtisd: Ájlington

JUDI: Szóval mi az oka?

RYK: Nem tudom. Talán mindkettő. Valószínűleg túl sokat dolgozott, túlhajtotta magát, és most ki van készülve.

JUDI: Túl sokáig hajtott a belső sávban.

RYK: Micsoda?

JUDI: Tudod, ezek a kemény, hajtós fickók mind olyan puhák belül. Lehet, hogy végül ő is rájött.

RYK: (Zavart és tünődő krákogás/morgás.)

JUDI: És még el akartad hitetni velem, hogy csak azért vagytok együtt, hogy igyatok egy korsóval és a fociról beszélgessetek. Ez nem az a fajta élet, amiért te nagyon odavolnál. Tényleg meg kell kérdeznem Briant, mit csináltok ti ketten. SZÜNET Elfogytak a kenyérmorzsaím. Elmehetünk a bokrok közé? ... Kérlek.

RYK: Vissza kell mennem a kórházba.

JUDI: Így nem fogsz új koptatott farmert kapni. SEMMI VÁLASZ Hé, honnan lehet tudni, hogy egy kromoszóma fiú-e vagy lány?

RYK: He?

JUDI: Elviszed a bokrok közé és játszol a génjeivel. SEMMI VÁLASZ Ez jó hír a dologról, nem?

RYK: (Távolról.) Igen.

JUDI: De van rossz hírem is: futók jönnek. Semmi esély egy kis kamatyolásra. Nem tudom, hogy bírják.

RYK: Mit?

JUDI: A futók. A futást. Úgy értem, annyira unalmas. Meg sem közelíti a kacsatetést. (Ryk mosolyog.) Ennyi. Ne aggódj Brian miatt. Majd csak rendbejön. Túl sokszor van ágyban, mégsem alszik eleget, ez a baja. Ezek biztosak benne, hogy a futás jót tesz az egészségnek? (Nézik a futókat, ahogy ide-oda futnak.) Nem, Brian majd rendbejön, az élet egyik ki volt az?

RYK: Kicsoda?

JUDI: Az a férfi.

RYK: Nem tudom.

JUDI: Biztosan nem?

RYK: (Határozatlan) Igen!

JUDI: De tudod. Rád mosolygott. Határozottan rád mosolygott.

SÖTÉT

Második jelenet. Orvosi rendelő egy nemibeteg-gonдозóban.

RYK: Persze, doki, magának nem kell aggódnia, hogy lesz-e elég pénz az osztályon. Nálunk nem számít a pénz, amikor a „különleges” betegségekről van szó. SZÜNET Hogy tetszene magának, ha egy hordozható bódében kellene dolgoznia odalent a parkolóban? Azt mondják, a társadalom ezekről is gondolkodik. De csak diszkréten, igaz? Igazán nem is tudom elképzelni, hogyan tehetnék még diszkrétebbé. Hacsak el nem vennék az egészséget.⁴ Talán nem jó ötlet. Ideges? Én? Engem nem zavar a kórház. Én is szakmabeli vagyok. Mentősofőr/Mentőautó-sofőr. Nem, nem itt. Londonban... Ó, csak véletlenül erre jártam... hát, az az igazság, nem volt nagy kedvem a körzeti orvoshoz/a helyi rendelőkbe menni. Szóval diszkréten, ugye? Igen, egyszer. Nem, semmi különös:⁵ Elmentem a körzeti orvoshoz/a helyi rendelőbe. SZÜNET Nem úgy nézett ki, mint ez itt. Csupa kúszónövény és (kopott?)⁶ bútor. Nagyon liberálisak/kedvesek. De közben azért nagyon kemények voltak, az ember úgy érezte magát, mintha... nem is tudom... rajtakapták volna, amikor a szenteltvízbe pisilt. Nem olyan, mint ez a hely. Nekem tetszik ez a hely. Majdnem barátságos. Ott kint a folyosón azok a nyomatok ... A léhaság útja. Jó. Semmi képmutatás. De azért, tudja, szerintem nem valami jó ötlet egy Quasimodót⁷ ültetni a portára. Miért? Hát csak a biztonság kedvéért. Nem, nincsenek tüneteim. Nős. ... Nézze, a vérvizsgálat... Úgy értem, ez teljeskörű, ugye? Mindennek utánanéznék? Úgy értem... MÉLYET LÉLEGZIK... Az AIDS vírusnak is? Meg lehet csinálni? Jó. Tudom, hogy nem olyan, mintha trippert keresnének; gondoltam. Tudni szeretném. Tudja... Nős vagyok, de ... Na igen... és ez ugye egy rizikócsoporthoz tartozok. Így mondják, nem? Nincs benne semmi új. Judi joggal mondja évek óta. Az egyetlen új az egészben a rizikó. Férfiak? Nem, tulajdonképpen nincsenek férfiak. Csak Brian. Hébe-hóba, tíz éve. Judi? Nem. Tudja, hogy van ez: először nem mondtam el neki. Azután pedig már túl késő volt. Úgy értem, ha nem ez az első, amit az ember megmond a másiknak, akkor már ez az utolsó. Ezért kértem a tesztet is. Szörnyű volna neki, ha így jönne rá; tünetek? Úgy értem... GÉPIESEN Dagadt nyirokcsomók, fáradtság, fogyás, éjszakai izzadás, láz, hasmenés, száraz köhögés, gennyes pattanások. Igen, bevágtam. Nem, egyik sem. De tudja, hogy van ez: ha csak rágondol, máris tetvesnek érzi magát, nem? Mint amikor az orvosi szótárat nézegetem: a harmadik oldalon már meg vagyok győződve róla, hogy legalább hatféle „A” betűvel kezdődő betegségem van. Egyet sem ismerek. Legalábbis személyesen nem. Szóval

⁴ „Unless they took it away altogether.” Nem világos, hogy mit.

⁵ NSU: not sufficient valamicsoda. Nem elegendő valamicsoda. De hogy micsoda, azt csak egy orvosi szótárból tudhatnánk meg, az most nincs a közelemben.

⁶ „shabitat furniture”: szójáték? Shabby: rendetlen, kopott; habitat: lakóhely. De nem tudom, mit jelent és a szótár sem tudja.

⁷ Az eredetiben: Lon Chaney. Némafilm-színész volt, aki a Notre-Dame-i toronyőrt játszotta.

úgy nem, mint mondtam, hogy csak Brian. Hát az ilyesmit senki sem reklámozza. Úgy látszik, ez olyan, mint az indiai kötéltrükk. Tulajdonképpen nem látta senki, de mindenki ismer valaki mást, aki már látta. Hát, nem tettünk egymásnak fogadalmat. Nem is tudok. Nem lett volna tisztességes. Végül is, nekem ott van Judi. Nem kérhetem meg, hogy akkor ő ne találkozzék másokkal. Az meg miféle élet volna. SZÜNET De abban biztos vagyok, hogy vigyáz. Nem, már egy ideje nem találkoztam vele. Néhány hónapja. Akkor jól volt. A múlt héten beszéltünk. Azt mondta, kicsit lent van/kicsit vacakul érzi magát. De nem volt semmi. Hacsak nem valami ürügy. Kicsit sietősen beszélt velem, talán nem volt egyedül. Ez minden. FESZENG. AZ ÓRÁJÁRA NÉZ. Soká lesz meg az eredmény? Néhány hét? Azt hittem, még aznap megvan. Tudom, hogy nagyon elfoglaltak, de Azt hiszem, valószínűleg nincs miért aggódnom. Majdnem biztosan nincs. Csak az a helyzet, hogy Judi meg én most éppen gyereket akarunk. Több, mint akarunk. MEGÁLL. HOSSZÚ SZÜNET Értem. Értem. A szélső értékek módszere. Ja igen, durexre gondol. Amíg meg nem lesz az eredmény. Rendben. És akkor menjek el egy tanácsadóhoz. Igen.

Harmadik jelenet. A lakás.

(Ryk, Judi kötényében, takarít.)

JUDI: (Kint.) Megjöttem! (Belép.) Mi ez? Takarítás?

RYK: Csak hogy csináljak valamit.

JUDI: Azt hittem, a Feltámadás is előbb következik be, mint ez.

RYK: Egy kis tisztaság. Nincs azzal semmi baj.

JUDI: És az én kötényemben! Mi lesz legközelebb?

RYK: Lebegni fogok.

JUDI: De nem ma este, ööö, Josephine. (Judi szétdobálja a magazinokat, amelyeket Ryk gondosan egymásra polcolt.)

RYK: Én rendet próbálok rakni. Te mit csinálsz?

JUDI: A hónap első kedde van. Nemsokára jönnek a Női Csoport tagjai.⁸

RYK: Igen?

JUDI: Nem akarom, hogy azt higgyék, hogy még mindig agyonnyom engem a házimunka.

RYK: Nem nyom agyon; én csinálom.

JUDI: Igen, kivételesen. Mindig csak akkor csinálsz, amikor valami aggaszt. Klasszikus szimptóma.

RYK: Micsoda?

JUDI: Fetisiztikus takarítás. Nagyon freudi.

RYK: Tényleg?

JUDI: Na, mondd el, gyerünk; mi a baj, szerelmem?

RYK: Most nem.

JUDI: Ma az egész napom ilyen volt. Egy kliens aki nem akarta és egy szerető aki nem akarja.

RYK: Mit értesz az alatt, hogy egy kliens, aki nem akarta?

⁸ Ez magyarul elég idétlenül hangzik, de mégsem nevezhetem ÖTYÉ-nek. Ez bizony Women's Group és kész.

JUDI: Egy nő odabent. Nem bántam volna, de hát azért jött, hogy tanácsot kérjen - és azután nem akarta elmondani nekem, hogy mit csinált!

RYK: Nem mindig könnyű a dolgokat beismerni.

JUDI: Végül mégis elmondta.

RYK: Hát akkor rendben van.

JUDI: Nem, még nem értesz. Elárult egy bizalmas információt.

RYK: Úgy érted, nem kellett volna elmondania neked.

JUDI: Nem. Asszisztens egy orvos mellett. A munkájával kapcsolatos bizalmas információt adta ki. Ez volt a bűne. Elmondta a férjének...

RYK: El kell, hogy mondjad nekem?

JUDI: Ha nem mondom el, a jövő héten elolvasod az újságban. A pletykafészek és a férje már tettek róla. Ez volt a komikus a dologban, hogy most makacsul hallgatott. Arra képes volt, hogy elmondja a férjének, hogy a férje egyik kollégája AIDS-es; de arra nem tudta rávenni magát, hogy nekem, a tanácsadó munkatársának, akihez fordult, elmondja a tényeket. Furcsák az emberek. SZÜNET Na ez volt az én napom. És a tiéd?

RYK: Megmondta a férjének, hogy valaki AIDS-es?

JUDI: Ráismert a névre, emlékezett rá a férje munkatársai közül.

RYK: És te segítesz ennek a nőnek?

JUDI: Ez a munkám.

RYK: Ki kéne rúgni.

JUDI: Tévedett.

RYK: Tévedett!

JUDI: A legjobb szándékkal. Azt gondolta, tudod, hogy a férje majd titokban elkerüli munka közben azt a pasit.

RYK: De nem.

JUDI: Nem, hanem elmondta a sajtónak.

RYK: És most már az egész világ tudja...

JUDI: Vagy tudni fogja, a jövő héten. És akkor ezt a nőt elbocsátják.

RYK: Mintha megfeledkeztünk volna itt valakiről.

JUDI: Az elárult páciensre gondolsz?

RYK: Az „elárult páciens”! Ez úgy hangzik, mintha valaki kiszúrta volna az ágymelegítőjét/lábmelegítőjét. Egy AIDS-ben szenvedő emberről beszélünk, nem? Szerinted neki most milyen lesz?

JUDI: Szörnyű, belátom.

RYK: Akkor hogy segíthetsz annak a nőnek!

JUDI: Csak az alkalmazotti jogairól tájékoztatom.

RYK: Óriási! És miről tájékoztatod majd az elárult páciensedet? Ne aggódjék, ez a hirtelen jött kis lepra hosszú távon nem akadályozhatja a karrierjét. Az, hogy elbocsátják a munkahelyéről, hogy üldözik az újságírók, számúzik a barátai, hogy egyesek belefosnak a levélládájába, csupán átmeneti állapot, amelyen a megrémült és tudatlan közösségnek át kell esnie. Adjon nekik két évet, és ha még itt lesz köztünk, bizonyára ott tudja majd folytatni, ahol abbahagyta.

JUDI: Mire jó ez. Semmi szükség rá, hogy így túldramatizáld.

RYK: Miért nincs? Tudom, hogy a lélekgondozóban vagyunk, de most az egyszer próbáljunk meg a nevére nevezni valamit, nevezzük nevére a gyereket.

JUDI: Különbözik sem igazi AIDS. Csak egy pozitív víruseszteszt.

RYK: Mindössze! Szóval locsifecsit fogod segíteni.

JUDI: Nem ítélezhetem a klienseim fölött.

RYK: Azzal, hogy segíted, jóváhagyod azt, amit tett.

JUDI: Mi bajod van? Ez az én dolgom.

RYK: Borzasztó az, amit tett. Tönkretette egy ember életét.

JUDI: Értem. De őt is megértem.

RYK: Mit?

JUDI: Egész délután ott ültem és nyugtattam, próbáltam kihámozni a tényeket a nő zűrzavaros érzelmeiből. Tudja, hogy rosszat tett, de féltette a férjét; tudta, hogy nincs is rá oka, de vannak félelmek, amelyeket nem lehet elhallgattatni. Addig nyaggat, amíg úgy érzed: nem bírom tovább. Egyetlen szó is elég, hogy ne kelljen tovább kínlódnom.

RYK: És a páciens?

JUDI: Hát nem valami bölcs dolog a saját körzeti/háziorvosához menni egy ilyen tesztre.

RYK: Szóval most már az ő hibája!

JUDI: Nem. Csak annyit mondtam, hogy a nő megosztotta velem a félelmét és én megértem.

RYK: És mit tegyünk, hogy az ő állapotukat is megértsd, a páciensek szempontjait? Valaki éppen most fosztotta meg őket a megélhetésüktől, a szabadságuktól, csupa előítéletből. Olyan nehéz ezt megérteni? Az kell hozzá, hogy olyan valaki legyen, akit... ismerünk?

JUDI: Nézd, Ryk, nehéz napom volt...

RYK: Talán Brian.

JUDI: Ne beszélj hülyeségeket. Miért ő lenne?

RYK: Hol dolgozott az az ember? Hogy hívták a férj munkahelyét?

JUDI: Nem árulhatom el.

RYK: Az újság majd elárulja.

JUDI: Akkor várd meg amíg az újság elárulja. Miből gondolod....

RYK: Sain Szállítási és Vontatmányozási Vállalat. Ez volt az a cég, ugye? Ugye?

JUDI: Honnan tudod?

RYK: Brian. Felhívott. Felfüggesztették az állásából.

JUDI: Nem mondta, hogy miért?

RYK: Alig tudott mondani valamit.

JUDI: Biztosan mondott valamit.

RYK: Csak annyit, hogy felfüggesztették.

JUDI: Biztosan véletlen. Nem lehetett Brian. Úgy értem, ő semmi esetre sem...

RYK: Nem micsoda?

JUDI: Nem olyan... ő olyan...

RYK: Micsoda? Nem olyan, mint egy köcsög?

JUDI: Ryk!

RYK: Fizetsz, Ryk. Ki hitte volna, hogy egy nagy darab teherautósofőr, amilyen ez a Brian - ez annyira nem tipikus, ugye? Hogyan néznél a szemükbe, Judi?

JUDI: Szegény Brian. Sose mondta ...

RYK: Talán a body-building tévesztett meg, szerelmem? Milyen tisztességtelen dolog ez tőle! Gondolod, meg kellene próbálnunk másként viselkedni, hogy azonnal meg tudjuk különböztetni őket magunktól?

JUDI: Miért nem mondta el sose nekünk, hogy meleg?

RYK: Számít az?

JUDI: Hiszen megértettük volna, nem?

RYK: Lehet, hogy ezért: nem akarta, hogy megértsük.

JUDI: Te miért nem mondtad sose?

RYK: Miért kellett volna mondanom?

JUDI: Jaj, szerelmem, nagyon sajnálom. De annyira meglepő. Nem is álmodtam volna...

RYK: Nem.

JUDI: De ez most nem számít. Brian számít. Találkozol vele?

RYK: Miért? Üzensz neki valamit a foglalkoztatási kilátásairól?

JUDI: Nézd, sajnálom! Nem tudtam, hogy Brian az. A páciens személye nem tűnt olyan fontosnak.

RYK: Hát az volt. És az.

MEGMEREVEDNEK. SÖTÉT.

Negyedik jelenet: hálószoba. Éjszaka.

(JUDI ül, könyvet olvas a természetes szülésről. Néha RYK-re néz, aki nyugtalan álmában mormog valamit. Egy idő után RYK felébred és hirtelen felül.)

JUDI: Jól vagy?

RYK: (Megrázkódik.) Álmodtam. Semmi baj.

JUDI: Brianról? (RYK megmerevedik.) Kiabáltál. Jól van, nem vagyok féltékeny. Sokat beszélsz álmodban.

RYK: És te hallgatod?

JUDI: Micsoda egy ego! Nem, ha rajtam múlik, szerelmem. Nincs sok értelme annak, amit álmodban motyogsz. (RYK megnyugszik.) Na gyere, mondd el, mit álmodtál. CSÖND Én is álmodtam. Én elmondom neked az én álmomat, jó? Nyár volt, éppen, mint most. És éjszaka, éppen, mint most. Olvastam. (Mutatja.) Ezt a könyvet. Te pedig fölébredtél, mert megijedtél egy álomtól. Mint egy rémült gyerek az éjszakában. Úgyhogy a karomba zártalak... gyere, gyere, kisbabám. (JUDI a férfi hátát simogatja.) Jézusom, szerelmem, teljesen át vagy izzadva! Biztosan jól vagy? Nincs lázad? (Megpróbálja a férfi homlokára tenni a kezét.)

RYK: (Elhúzódik.) Ne. SZÜNET Ma éjszaka ne.

JUDI: Sajnálom. CSÖND Későn jöttél haza. Három után. Találkoztál Briannal? Hogy van? Ryk? Hogy van?

RYK: Próbáld meg elképzelni. Nem, ez ostobaság. Nem tudod elképzelni. Amikor az ember kint van, csak a külső dolgokat látja: hogyan fog megélni? Elveszti-e az állását? Mit tesznek, mondanak, gondolnak majd a barátai és a szomszédai? Csupa olyan kérdés, ami a jövőre vonatkozik. De ha belül vagy, mindez egyáltalán nem érdekel. Akkor a múlté vagy. Visszanyomozod/visszakeresed a lépteidet, a szerelmeidre figyelsz, rövid találkozásokra, egyéjszakai kapcsolatokra, keresed az arcot, amely idáig juttatott. Annak az arcát, akit hibáztathatsz. De ez pont olyan, mint amikor egy tömegben préseled át magadat álmodban, tengernyi lecsüggesztett fej, szomorú, arctalan arcok - és csak azokat az arcokat látod, amelyekkel azóta találkoztál, azokat az embereket, akik már téged hibáztathatnak.

JUDI: Semmi értelme bűnbakot keresni. Brian ezt biztosan tudja.

RYK: Azt hiszed, az, amit tudsz, megváltoztatja az érzéseidet?

JUDI: Meg kell mondanod neki.

RYK: Ó, ha az, hogy mondunk valamit, megoldaná a problémákat! Pontosan tudod, hogy nem kell senki mást hibáztatnod - de ettől még hibáztatod saját magadat! Gyűlölöd magadat!

JUDI: Miért? Mindig a betegség viszi előbbre a tudományt. Nem is tudnak egy vírus létezéséről, amíg az emberek el nem kezdenek belehalni. Briant nem lehet hibáztatni azért, mert esetleg tovább adta.

RYK: Eleinte nem. De most?

JUDI: Most majd követnie kell - hogy is mondják? - a biztonságos szex előírásait.

RYK: Igen, így mondják.

JUDI: Nem hangzik valami fölízgatóan, igaz? Biztonságos szex. Olyan egészségügyi. Mintha minden élvezet ki volna lúgozva belőle. Mint az alkoholmentes sör vagy a diétás/cukormentes kóla. Nem az igazi.

RYK: Abbahagynád végre?

JUDI: Briannal nem lesz semmi baj. Sokan közülük soha nem is kapnak AIDS-t. Nem szabad fölülhőd a sajtó hisztériájának. Végül is, Briannak nincsenek is tünetei, vagy vannak?

RYK: Chrisnek vannak. Brian egyik barátjának.

JUDI: Briannak sok szeretője volt?

RYK: Mennyi a sok? Egy is elég. Azt hittem, olyan ez, mint az indiai kötéltrükk. Valami, ami a világnak ezen a felén sose történt meg. Valami, amiről az emberek beszélnek, de ami nem igazán valóságos. Hát most valóságos, a kötéltrükk, és mindünket összeköt.

JUDI: Nem mindünket, szerelmem.

RYK: Honnan tudod? Chris megkapta! Brian megkapta! Nem érted, ez egy lánc, egy láthatatlan lánc...

JUDI: Ryk, túl komolyan veszed ezt a dolgot.

RYK: Brian, a barátom, most otthon van és azon tűnődik, vajon kit gyilkolt meg azzal, hogy azt hitte, ővele sosem történhet meg. El tudod képzelni azt az érzést: tudni, hogy mostantól fogva minden nap tüneteket fog keresni - nem csak magán, de a barátain, a szerettein is. El tudod képzelni, milyen ez? Mert én igen.

JUDI: De nem fogja bizonyosan tudni, hogy ő-e a felelős.

RYK: Ennyi az egész? Ennyi a vigasz? A kétely, hogy talán nem is történt semmi, hogy talán valaki más a hibás?

JUDI: Az ember nem gondolkodhat így, ha élni akar. Brian most nyilván szörnyen érzi magát. Ezt megértem. De hamarosan, egy hét múlva vagy egy hónap múlva rá fog jönni, hogy nem ő a felelős ennek a vírusnak a létezéséért. Egyszerűen átment rajta, ennyi az egész. Egyáltalán, hogyan hibáztatna az ember valakit, aki azzal teszi beteggé, hogy szereti? Gyere, szerelmem, felejtse el. Minden rendben lesz. Brian rendbe fog jönni. Na, tedd túl magadat rajta.

RYK: (Elhúzódik. Erőteljesen:) Nem!

JUDI: Ryk, felejtse el.

RYK: Nem megy. Lehetne egy gyerekünk.

JUDI: Ez volt az eredeti elképzelésünk.

RYK: De most nem vagyok biztos benne.

JUDI: Elhatároztuk, Ryk. A parkban, emlékszel? Elegünk volt a kutyákból és macskákból, a tartós fogyasztási cikkekből és a távol-keleti utazásokból; azt mondtuk, idén lesz egy babánk!

RYK: És ha ...

JUDI: Ryk, 31 éves vagyok. Gondolj bele.

RYK: Nem vagyok biztos.

JUDI: Akarsz szerelmeskedni

RYK: Igen, Judi, olyan egyedül érzem magam.

JUDI: Hát akkor el kell döntened. Abbahagytam a tablettákat.

RYK: Esetleg használhatnánk valamit, mondjuk gumit.

JUDI: Tréfálsz?

RYK: Csak amíg biztos nem leszek benne.

JUDI: Mi ez? A gumi a perverziód? Nem, ne is mondd. Ez valami perverz nosztalgia a fiatalkori élmények után, buszmegálló, fészer, persze. Tetszene egy piszkos kis kamaszcsíny, mielőtt végleg megkomolyodsz és felnősz. Erről van szó? Ha igen, hát szerintem ez nem valami mókás és nem fog menni!

RYK: Nem viccelek, Judi.

JUDI: Szeretkezzünk.

RYK: Nem tudok! Akarok

JUDI: Akkor gyere!

RYK: De nem tudok.

JUDI: Miért nem?

RYK: Lehet, hogy vírus pozitív vagyok!

JUDI: Jézusom! Hát erről van szó? Ryk, milyen hülye vagy. Mi is a foglalkozásod? Hát abban a ti kórházatokban semmit nem mondtak el nektek? Az AIDS nemi úton terjedő betegség.

RYK: Tudom.

JUDI: Akkor tudod, hogy nem lehet megkapni sem a véccélőkén, sem úgy, hogy beleiszol mások sörébe, sem úgy, hogy egy zacskóból eszitek a sültkrumplit. Az sem kapja meg, aki csak beszél róla, még ha késő éjszaka tenné is ezt, vagy rágondol, vagy elolvas egy brosúrát - habár ezt is meg lehetne próbálni. Szóval mi a baj, miért aggódsz, mit csináltatok együtt?

RYK: A barátja voltam.

JUDI: Gondoltam. De úgy néz ki, mintha valójában attól félnél, hogy elkaptad.

RYK: És te is.

JUDI: Miért hiszitek ti férfiak, hogy mindenkinek - még a vírusoknak is - tetszetek? Ebből jön ez az egész riadalom, nem? Vagy nem?

RYK: (Nyugodtan.) Én Brian szeretője voltam. CSÖND Judi? Judi, hallottad, mit mondtam?

JUDI: Persze hogy hallottam.

RYK: Akkor mondj valamit.

JUDI: Várj. SZÜNET Nem játszom, amíg meg nem egyezünk a játékszabályokban, Ryk.

RYK: Komolyan beszélek, Judi.

JUDI: Lehet, hogy túl messzire mész, Ryk. Még mindig azt próbálsz átéreztetni velem, amit Brian érzett, ugye?

RYK: Nem, Judi, nem.

JUDI: Akkor mi ez? Azt akarod, hogy büntudatom legyen, mert segítettem annak a nőnek, ezért csinálod? Úgy gondolod, valamiképpen hozzájárultam Brian szenvedéséhez. Hát neked lehet büntudatod - az úgyis a te asztalod, akár az eltévelyedett hívő/megtévedt bárány, mindig keresel valamit, amiért büntudatod lehet... hogy is szoktad mondani? Csak az öröm és semmi kényelmetlenség - hát, ha tetszik, legyen akkora büntudatod, amekkorát csak akarsz. De nekem nincs. Sajnálom Briant. De nem az én hibám. Úgyhogy hagyjuk ezt abba, Ryk.

RYK: Hallgass meg, Judi.

JUDI: Nem, elég volt. Nem akarok tovább játszani. A te „milyen volna, ha” játékod/Ez a te „tegyünk úgy, mintha” játékod egyáltalán nem mulatságos ilyenkor éjszaka. Undorodom a tettetéstől. Hogy el kelljen képzelnem, hogyan éreznek mások. Nem akarok megértő lenni. Azt akarom, hogy egyszerű legyen az egész. Úgyhogy legyen elég a másokért való aggodásból és szeretkezz velem, Ryk.

RYK: Judi, hallgass meg. (RYK a vállánál fogja JUDI-t.) Ez nem játék, ez nem vicc, ez nem „olyan, mintha”: én Brian szeretője voltam.

JUDI: CSÖND (JUDI RYK-re bámul. A fiú lassan bólint.) Nem! Nem! Nem! Nem! Nem! (JUDI két kézzel üti RYK-et. RYK meg sem próbál védekezni.) Gazember! Mocskos gazember! Brian? Brian-nal? Gazember! Szarházi! Szemét alak, az vagy, egy szemét alak! (Ez a kiabálás addig folytatódik, amíg JUDI ki nem fogy a szuszából.)

RYK: Judi...

JUDI: (Lelőki RYK-et az ágyról) Tűnj el előlem! Ne érh hozzám! (JUDI észreveszi, hogy RYK az ő könyvét fogja.) Add vissza a könyvem! Add vissza a könyvem! (RYK odanyújtja.) Nem! Tedd le oda. Oda. (JUDI fölveszi a könyvet és magához szorítja.)

KIMEREVEDNEK. LASSÚ SÖTÉT.

Ötödik jelenet. Hálószoza. Nappal.

Belép RYK. Kinyit egy bőröndöt és elkezd kicsomagolni. RYK kimegy. Belép JUDI. A ruhákra néz és elkezd visszacsomagolni a bőröndöt. JUDI kimegy. Visszajön RYK. Fölfordítja a bőröndöt és a tartalmát szétszórja a földön. Visszatér JUDI. A földre szórt ruhákra néz. Szótlatlanul fölveszi az első darabot, összehajtja és visszateszi a bőröndbe. A ruhák az ő ruhái.

RYK: Ne. SZÜNET Minek ez. SEMMI VÁLASZ Hova mész? (RYK kivesz egy ruhadarabot a bőröndből. JUDI pofonvágja. A férfi nem védi magát. Ehelyett még egy ruhadarabot vesz ki a bőröndből.)

JUDI: Ne.

RYK: Beszélj hozzám, Judi. CSÖND Vagy legalább hallgass meg.

JUDI: Nem akarlak meghallgatni. Nem kell, hogy meghallgassalak.

RYK: De igen. Meg kell, hogy hallgass.

JUDI: Miért? Tíz éven át hallgattalak. Egyetlen szavad sem volt igaz.

RYK: Meg akartam mondani neked.

JUDI: Mi tartott vissza? Talán a megfelelő pillanatra vártál?

RYK: Most megpróbálom.

JUDI: És azt hiszed, hogy most akarom tudni!

RYK: Korábban is próbáltam. Százszor.

JUDI: Most mit állítasz? Hogy süket vagyok? Hülye? És vak is?

RYK: Nem direktben. Különbözőképpen <próbáltam>.

JUDI: Hogyan? Jelbeszéddel? Szemaforral? Vagy kecsesen tartottad a kacsódat és azt gondoltad, abból megértem?

RYK: Nem könnyű...

JUDI: Azt hiszed, ez könnyű!

RYK: Megmagyarázni valamit, amit magad sem értesz.

JUDI: Mi olyan bonyolult abban. Feleségül vettél és férfiakat basztál.

RYK: Nem férfiakat. Briant.

JUDI: Mintha ettől jobb volna. Briant, akit ismertem; akit etettem; akinek a születésnapját is megjegyeztem helyetted; aki nálunk aludt, amikor az édesanyja meghalt! Akkor is megbasztad? Vagy ő téged? Itt basztatok? A mi ágyunkban?

RYK: Nem.

JUDI: Talán a közelmúltban kezdődött ez a dolog? Azoknak a nyugodalmass éjszakáknak a betetőzése, amelyeket a kocsmákban/pubokban/presszókban együtt töltöttetek? Úgy értem, mi is volna természetesebb egy közös este végén, mint hogy egymás nadrágjába csúsztatás a kezeteiket?

RYK: Ne csináld ezt, Judi.

JUDI: Nos? Kíváncsi vagyok. És azt mondtad, elmondod.

RYK: Nem. Nem a közelmúltban kezdődött. Régóta ismerem

JUDI: Ismered! Légy szíves, az én kontómra ne légy ilyen körülményes. Végül is ki ragaszkodott hozzá annyira, hogy nevezzük nevén a gyereket? Mennyi ideig voltál a ... hogy is mondtad...köcsöge? Fizetsz, Judi. Nem, a francba, ehhez nekem is van szavam. A hímrinyója voltál, te nyúltál az inge alá, tartottad neki a fenekedet, fartúró. Szóval meddig?

RYK: Körülbelül tíz évig. '76 óta.

JUDI: (Döbbenet.) Előttem. Már mielőtt megismertél?

RYK: Igen.

JUDI: Amikor találkoztunk, folytattátok?

RYK: Abbahagytam. Amikor megismertelek.

JUDI: Akartál egy kis változatosságot, igaz? Valamit, ami kicsit más? Kicsit normális, he?

RYK: Azt hittem, most majd...

JUDI: Mondjuk, velem kapcsolatban elvarázsolt a dolog újdonsága?

RYK: Úgy teszel, mintha ez választás kérdése volna. Mintha az ember választhatná a saját szexualitását. Ez nem így megy.

JUDI: Nem. A legtöbben tudjuk, mik vagyunk. Nem kell az összes perverziót kipróbálnunk, mielőtt rájövünk, hogy mire van szükségünk!

RYK: De éppen erről van szó. Az emberek nem tudják kik is ők vagy mik ők. Megmondják nekik. És ők meghallgatják. Végül is mindenki tartozni akar valahová.

JUDI: Szóval azt gondoltad, megpróbálsz idomulni. Azt gondoltad, hogy egy jó nő majd valahogy jó férfit farag belőled?

- RYK: Valahogy úgy.
- JUDI: De a nő nem volt elég jó, erről van szó? Mondd Ryk, a cicimen múltott? Túl nagyok? Túl kicsik? Vagy a csípőm? Túl nőies voltam neked? Vagy egyszerűen a lógó mellem undorít, ha Brian domború és sima mellére gondolsz? Kire gondoltál, amikor becsuktad a szemedet, Ryk?
- RYK: Ez sosem így volt.
- JUDI: Azt mondtad, egy véletlen pillanatban kaptalak ki, amikor valami ágyéktáji viharban szenvedtél és egy időre azt hitted, mégsem vagy meleg!
- RYK: Ezt nem mondtam.
- JUDI: Mit kellett volna tennem, Ryk? Vagy nem volt semmi, amivel elcsábíthattalak/magamhoz köthettelek volna: Hogy csináltad, Ryk? Mióta függ tőlem az, hogy szeretkezz velem? Mióta szorítod össze a fogadat közben? Vagy a büntudat segített? Az a gondolat, hogy lidércek csiklandozzák azt a kis szégyenlős lelkiismeretedet, segített teljesíteni férfiúi kötelességedet? Miért nem mondtad el soha? De nem, te idomulni akartál és mert nem voltál elégedett azzal, hogy becsaptad önmagadat, kellett egy társ, akit szintén becsaphattál.
- RYK: Nem tudom, hogy érhetném el, hogy higgyél nekem.
- JUDI: Minek megpróbálni? Mit lehet itt még megmenteni? Azt hittem, megkönnyebbültél: végre átmehetsz/az lehetsz, aki vagy⁹. Vagy még ahhoz is túlságosan gyáva vagy?
- RYK: Nem, Judi. Egyáltalán nem érted! Úgy tekinted, mintha vagy-vagy volna, egyik vagy másik. Miért akarnak az emberek mindig egyszerűen választani, feketét vagy fehéret, jobbot vagy balt, heterót vagy meleget? A harmadik alternatíva esetleg megkérdőjelezné a saját választásukat? Ez nem így van. Én nem ilyen vagyok. Én egyike vagyok azoknak, akik mindkét közösséget kiábrándítják: én biszexuális vagyok.
- JUDI: Ez az, így legalább különleges lehetsz! Még most is. Tipikus dolog egy férfitől. Nevezhetlek még férfinak, ugye?
- RYK: Mi olyan különleges ebben? Azt hiszed, én vagyok az egyetlen? Ez az egyik, amit megtanultam: hogy nem vagyok torzszülött.
- JUDI: Na ne mondd. És én végig azt hittem, a férjem vagy, pedig csak egy statisztikai adat voltál egy szexológiai kézikönyvben.
- RYK: Ne gúnyolódj ezen, Judi. Nekem erőt adott az a tudat, hogy nem én vagyok az egyetlen.

⁹ „come out”: magyarul tudtommal nem létező kifejezés arra, ha valaki heteroszexuális múlttal a heteroszexualitás helyett a homoszexualitást választja.

JUDI: Erőt a házasságtö... Nem, amit te csináltál, arra még csak szavak sincsenek.

RYK: Szeretném, ha megpróbálnád megérteni. Sok ember, olyanok, akiket ismersz...

JUDI: Mit mondasz most nekem? Hogy ha valaha is nem undorodom majd tőled, akkor azért kell megbocsájtanom, mert mások is csinálják?

RYK: Judi, szeretlek.

JUDI: Ne játssz piszkos eszközökkel, Ryk. Tudod, mit csináltam ma reggel?

RYK: Igen, hánytál, hallottalak.

JUDI: Tudod, miért? Az jutott eszembe, hogy ezt mondod.

RYK: De Judi, szeretlek.

JUDI: Hogyan? Az egész hazugság volt, egy nagy, mocskos hazugság.

RYK: Hogy mondhatod ezt azok után az évek után, amiket együtt töltöttünk? SZÜNET Emlékszel Franciaországra?

JUDI: A nyaralásra?

RYK: Két évvel ezelőtt, amikor kerékpáron mentünk. Az hazugság volt?

JUDI: Szívesebben mentél volna egy férfival.

RYK: Hogyan értessem meg veled? Gondolj ránk. Az életünkre. A nehéz időkre. Gondolom, volt belőlük elég. Amikor azt hittük, elveszítjük a lakásunkat, mert elfelejtettem fölhívni az ügynököt; vagy amikor elmentünk megnézni a Szerelmem, Hiroshimát az évfordulónkon és elnéztem az órát és egész éjjel nem beszéltél velem; vagy amikor az egyik régi fiúddal találkoztunk és én duzzogtam. Ez mind hazugság volt? Vagy lehet, hogy mégis szerettelek?

JUDI: Ne érzelegj.

RYK: Mi a hazugság abban, hogy szeretlek?

JUDI: Olyan gyakorlott vagy, hogy már észre sem veszed, de minden nap hazugság volt.

RYK: Nem.

JUDI: Hogy ne lett volna! Amikor boldognak láttalak, azt hittem, miattam van, miattunk. Amit együtt csináltunk.

RYK: Sokszor úgy volt.

JUDI: Sokszor! Mikor? Melyek az én napjaim? Melyek az övéi? Melyik éjszakák?

RYK: Miért kell mindenáron azt gondolnod, hogy minden az ágyban kezdődik és végződik?

JUDI: Miért ne? Anélkül mit ér a többi?

RYK: Én a többire gondolok, amikor kettőnkre gondolok.

JUDI: Miért, ha a szerelmeskedésünkre gondolsz, az annyira taszít?

RYK: Nem, olyankor meleget érzek belül.

JUDI: De ennyi mégsem volt elég neked.

RYK: Én nem valami jobbért, hanem valami másért jártam Briannal. A róla szóló emlékeim legalább olyan drágák, mint a rólad szólók. De semmi szükség az összehasonlításra.

JUDI: De igen, van! Tudnom kell, miért találkoztál vele: mi volt az, amit én nem tudtam megtenni.

RYK: Nem lehettél férfi.

JUDI: És te egy férfit akartál?

RYK: Én mindkettőtöket akartalak./Nekem mindkettőtökre szükségem volt. Annyira, hogy nem mertem elmondani neked. Nem kockáztathattam meg, hogy elveszítselek.

JUDI: Hogyan lehetett szükséged mindkettőnkre?

RYK: Meg kellett volna mondanom. Meg kellett volna értetnem veled. Hogy milyen az, amikor a lényed egy része tökéletesen boldog és ugyanakkor a lényed másik részében folyamatos tompa fájdalmat érzel. Ilyen volt. Két évig. Azután, hogy szakítottam Briannal. Nem a szexről volt szó. Teljesen kimerültem melletted. Imádtam. De ez a tompa fájdalom nem múlt el. Arra gondoltam: barátság, férfibarátság, ez kell nekem. De a legtöbb férfi azt hiszi, a barátság nem más, mint a sikerek összemérése. Nekem nem erre volt szükségem. Tudtam. Láttam az utcán mellettem elsétáló férfiak mosolygó szemében. Nem éreztem magamat teljesnek. Úgyhogy néha kimentem arra a helyre, a réten. Hogy kikerüljek a saját világomból. Egyetlen szó nélkül. Férfiakkal, akiket sose láttam. És sose látok többé. És ez blokkolta a fájdalmat. De ettől még nem éreztem magamat teljesnek, igazán élőnek...

JUDI: Fogd be a szád!

RYK: El akarom mondani.

JUDI: Nem! Tíz éven át semmi és most egyszerre el akarsz mondani minden mocskos részletet. Bele akarsz verni az orromat. Hát én megértem, hogy neked nagyszerű érzés lehet, mintha egy kő esne le a szívedről végre, de sajnálom, nem tudok részt venni az igazmondásodból fakadó kis orgazmusodban. Ami sok, az sok.

RYK: Csak azt akarom, hogy megértsd. A jövőnk miatt.

JUDI: Milyen jövőnk? Mit képzelsz, mi ez, egy szatyor? Elmegyek, Ryk.

RYK: De nem mehetsz el, amíg nem tudjuk, hogy állunk.

JUDI: Hát én megmondom neked, hol fogok állni. A buszmegállóban. Az út végén. Körülbelül tíz perc múlva.

RYK: De most nagyobb szükségünk van rá, hogy együtt maradjunk, mint valaha.

JUDI: Miért?

RYK: A vírustesztem miatt.

JUDI: Az a te vírusteszted.

RYK: A mi tesztünk. Ha én pozitív vagyok, te is az lehetsz.

JUDI: Te nem tudod, hol a határ. Először elmondod, hogy megcsaltál; azután, hogy egy férfival; és mintha ez nem volna elég, most azt akarod megértetni velem, hogy a te kis vidám pajkoskodásod esetleg az életembe kerül. Mit gondolsz, mennyi fájdalmat viselek még el? Miért kell ezt mondanod?

RYK: Mert tudnod kell.

JUDI: Gondolod, nem jutott eszembe!

RYK: Ez nem olyasmi, ami mellett csak úgy elsétálhatsz.

JUDI: Szóval ezért vallasz be most mindent? Úgy gondolod, csapdába csaltál.

RYK: Azért mondtam el, mert szeretlek.

JUDI: Dögölj meg!

RYK: Az nem oldaná meg a problémádat. Ha pozitív vagy, bárkitől van is a gyereked ...

JUDI: Én nem bárkitől akartam gyereket! Én a mi gyerekünket akartam.

RYK: Én is.

JUDI: Hazudsz. Te macskákat akartál!

RYK: Ha negatív vagy, nyugodtan újrakezdheted. Mással.

JUDI: És ha pozitív vagyok? (RYK félénk mozdulatot tesz.) Ne éj hozzám! Ne merészelj! Belezsarolsz abba, hogy veled maradjak.

RYK: Nem akarom, hogy maradj, ha nem akarsz maradni.

JUDI: Mi mást tehetnék! Miféle kapcsolatom lehetne még, ha az vagyok. Más férfi még csak a közelemben sem tudna jönni. Hála neked.

RYK: Újrakezdhetjük. Tisztességes alapon. Bizonyos értelemben túl vagyunk a nehezén.

JUDI: Te talán igen. Én ebben a pillanatban tudtam meg, hogy egy a tízhez az esélyem a halálra. És őszintén szólva, nem nagyon látom a rózsaszín horizontot.

RYK: Az emberek hozzászoknak, miközben nem tudják, lesz-e belőle betegség vagy sem. A rákbetegek...

JUDI: A rákot nem lehet elkapni! Azt nem emberek adják át egymásnak.

RYK: ... sokkal élesebben és pontosabban kezdik látni az életet. Jobban élvezik az ízt.

JUDI: Jesszus, ez már úgy hangzik, mintha örülnél, hogy így történt.

RYK: Természetesen nem. Mit akarsz, mit mondjak? Nem örülök. Ennek nem. De ami minket illet, a kapcsolatunkat, annak örülök. Hogy végre becsületes voltam veled és megosztottam veled a titkomat.

JUDI: Hát gratulálok! Nagyon jól tudsz osztzkodni, igaz, Ryk? De azt hiszem, ha az ember tovább adott egy halálos betegséget, egy-két titok beismerése szinte már élvezet.

RYK: Nem tudhatod biztosan. Akárhogy is van, ha maradnál, csak jobb volna.

JUDI: Hogyan?

RYK: Becsületesebb volna. Nem volna több hazugság.

JUDI: Nem volna több férfi?

RYK: Ezt nem ígérhetem meg.

JUDI: Hát akkor miféle kapcsolatot ígérsz?

RYK: Mindig azt mondtad, nem vagyunk egymás tulajdona. Semmit sem várnék tőled, amit én magam nem tudok megígérni. Szabad volnál.

JUDI: Nem akarok szabad lenni. Nem akarok senki mást.

RYK: Én igen.

- JUDI: Hát ez az; egy egyoldalúan nyitott kapcsolat. Igazán tisztességes!
- RYK: Az élet nem tisztességes.
- JUDI: Te mondd. Te vettedél szelet és én aratom a vihart.
- RYK: Olyan nehéz ezt megértened? Soha - egyszer sem - akartad kipróbálni, vagy képzelted el, milyen volna megérinteni valakit a saját nemedből? Egy nővéredet a Női Csoportból? Egy kis iskolai kaland? Sose történt meg veled? Judi?
- JUDI: És ez megkönnyítené a dolgodat, igaz? Ha azt mondanám: „Igen. Tetszettek nekem nők is.” Gondolod, megoszthatnád a bűnödöt, mindenkit befeketíthetnél/átkenhetnél ugyanazzal az ecsettel, ugyanazokkal a vágyakkal? Nem látod, hogy a pusztá gondolattól is undorodom!
- RYK: Istenem, micsoda egy képmutató vagy te!
- JUDI: Én! Ki volt az, aki végig hazudott, évek óta?
- RYK: Elmész a Női Csoportba, ott üldögéltek és arról beszélgettek, hogy meg kell teremteni az érzékeny férfit, gondoskodó társadalomról ábrándoztok, ahol az embereket a társadalom részeként fogadják el, nem valami külön dologként. Azért alkalmaznak, mert empatikus vagy és megértő, konstruktív és támogató. És tényleg az vagy. Ha egy nő elárul egy bizalmas titkot, annak látod a hibáját, ami: emberi gyengeségnek. Meg volt rémülve. Te együtt éreztél vele. Balzsammal kenegeted, hogy megnyugtasd a lelkiismeretét. Bárki ugyanezt tette volna a helyedben. Mindannyian meg vagyunk rémülve. Mindannyian követünk el hibákat. Brianról kiderül, hogy meleg. Ez rendben van. Elég beszédet hallottál már. Tudod, hol állj ebben a kérdésben. Majd megtudod, hogy vírus-pozitív. Ez is O.K. Együtt érzel vele. Kenegeted a balzsamodat. Nem lehet őt hibáztatni. Még akkor sem, ha tovább adta. Persze ez volt az igazi élet. Ott kint. Nem itt, nem itt a mi problémamentes, szép kis otthonunkban, ahol mindentől megvéd minket sokoldalú politikai tudatosságunk. Csak az a baj, hogy az igazi élet egy nap eljön és bosszút áll. És az a legkülönösebb, hogy nem is érted, mit mondott. Hát majd én megmondom neked, szerelmem. Hibáztam. Hazudtam. Olyan dolgokat tettem és mondtam, amelyeket nem kellett volna, hogy megvédjem azokat, akiket szeretek. Ugyanolyan ez, mint ott kint. Csak itt bent másnak látszik. Ez a baj: ott kint ügyek vannak, itt bent érzések. Egy dolog az, hogy az elveidért alkalmaznak - és más dolog az elveid szerint élni.
- JUDI: Ne beszélj nekem érzésekről. Tönkreteszted a házasságunkat, szétzúzod a lelkem nyugalma, talán megmérgezed a testemet, és végül előadást tartasz az érzésekről, amelyek eluralkodnak rajtam! Mi jön még? Hogy egy kiöregedett, hisztérikus nőstény vagyok, aki mindent eltúloz? Ne merészelj itt nekem érzésekről beszélni!
- RYK: Add ide a bőröndöt. Semmi értelme, hogy elmenj.

JUDI: (Kinyitja a bőröndöt.) Nem, igazad van. (Fölfordítja a bőröndöt. A ruhák szétszóródnak.)

RYK: Így jobb.

JUDI: Nem, te mész el. (JUDI odadobja a bőröndöt RYK-nek.) Neked kell elmenned. Te vagy az, aki érti az igazi életet. Hát csak éljed!

RYK: Nem megyek el. Hogyan oldhatnánk meg valaha is, ha bármelyikünk elmegy?

JUDI: Jesszus. KIMEGY

SÖTÉT

Hatodik jelenet. A Tanácsadó Iroda.

JUDI:

Hát Sandra, úgy néz ki, hogy rendben lesz. Beszéltem az Egészségügyi Főhatósággal és a maga szakszervezetével. Egyikük sem akar ügyet csinálni belőle. A Főhatóságnál úgy érzik, ha kidobnák magát, a visszahelyezéseért induló kampány csak nagyobb figyelmet keltene az ügy szenzációs részletei iránt. Nem hiszem, hogy ellenséges újságcikkeket/negatív publicitást kívánnak maguknak. Az a véleményük, hogy amíg ilyen keveset tudunk az AIDS-ről, a magáéhoz hasonló hibák elkerülhetetlenül bekövetkeznek... Ez persze nem jelenti azt, hogy teljesen megúsza. Szóbeli figyelmeztetést fognak javasolni a kórháznak. Ami a szakszervezetet illeti, az a benyomásom, van, aki szeretné megleckéztetni a Főhatóságot az ügy kapcsán, hogy felhívják a figyelmet az eljárási hiányosságokra, az alkalmazottak elégtelen tájékoztatására, ilyesmi. De nem sokat tehetnek, hacsak magát ki nem rúgják a kórházból. És magunk közt szólva, nem hiszem, hogy a hatalmasok sok pénzt szeretnének költeni erre az ügyre. Azt hiszem, arra számíthat, hogy rácsapnak a kezére és ezzel el van intézve. Hm? A férje? Nem, nem hiszem, hogy mindenki egyetért majd azzal, amit csinált. Persze, maga sem értett egyet. De a legvalószínűtlenebb az, hogy megrémítsék. De hát ki ismeri őket igazán? Férfiak. Vagy akár férjek. Az ember együtt él valakivel; azt hiszi, ismeri; aztán egyszer csak csinálnak valamit és az ember alig ismer rá arra, akivel együtt élt. Nézze, nem szabad magát hibáztatnia. Nem, értem, úgy érzi, jobban tudhatta volna, de hát maga mégsem gondolatolvasó. Ahogy mondta, a legjobb szándékkal tette. Szerintem a legtöbb ember megértené. Hogy én? Hogy én megtettem volna-e? Hát ez nehéz kérdés. Ha valaki veszélyben volna, megmondanám-e neki? Ha a férjem volna. Nehéz kérdés. Azt hiszem, megpróbálnám megtudni, mekkora a veszély. Mindig az a legjobb, ha az ember mindent megtud, amit csak megtudhat. Ha nem volna időm? És ha én magam és a családom is veszélyben volnánk? Így nagyon nehéz rá válaszolni. Értem, hogy a maga számára így fogalmazódott meg a kérdés. De hogy én megtenném-e? SZÜNET Ha a férjem volna... Igen, azt hiszem, megmondanám. Na látja! Látja, mit tett velem? Az ember egy életen át tanul, és végül az egészet egy mozdulattal kivágja az ablakon.

SÖTÉT

Hetedik jelenet. Hálószoza. Éjszaka.

(RYK alszik. JUDI az ágy mellett áll, kabátban, és nézi.)

JUDI: Ryk? Ryk?

RYK: (Hirtelen felébred és kenyérvágó kést húz elő a párnája alól) Vissza! Fegyverem van! SZÜNET Te vagy az?

JUDI: (Nevet) Igen, én. Mit csinálsz, kést viszel magaddal az ágyba?

RYK: Nagyon kevésbé biztonságos környéken lakunk - vagyis lakom. Nem vetted észre?

JUDI: Régebben nem aggódtál.

RYK: Az akkor volt, amikor itt voltál velem és vigyáztál rám. Most nem kell úgy tennem, mintha nem rettegnék.

JUDI: Neked sosem kellett vigyáznod rám.

RYK: Ott van a többi ruhád./Ott vannak az itt maradt ruháid. Ezért jöttél, nem? CSÖND Tudod, hány óra van?

JUDI: Azt hittem, már hallottál valamit. Azt mondtad, erre a hétre várod. A vírusteszt eredményét.

RYK: Mit gondoltál? Hogy késő éjszaka titkos futárok házhoz viszik a híreket? Nem halottam semmit délelőtt, amikor hívtál, és nem hallottam azóta sem.

JUDI: Feltalálták a postát.

RYK: Sötétedés után nem hajlamosak kihozni a leveleket. Úgyis csak egy időpont lesz benne. Szeretik négy szemközt kihirdetni az ítéletet.

JUDI: Nem tudtam aludni.

RYK: Tudod, mit mondanak erre.

JUDI: Neked viszont mintha nem volna semmi bajod.

RYK: A kenyérvágó kés nagy megnyugvást jelent.

JUDI: Beszélni akartam veled.

RYK: Nyilván ezért ébresztettél fel.

JUDI: Nem tudtam, hogy jöhetek-e vagy sem.

RYK: Nem cseréltettem ki a zárat.

JUDI: Te tudod.

RYK: Ó, azt hitted, hogy itt lesz Brian?

JUDI: Nem is tudom. Igen. De az rendben/O.K. volna, azt hiszem. Én elköltöztem.

RYK: Hát nincs itt. Benézhetsz a takaró alá, ha akarsz. Nem harapok.

JUDI: Ne veszekedjünk. Nem azért jöttem. Hogy van Brian?

RYK: Semmi szex. De hát ezzel mind így vagyunk, vagy nem?

JUDI: Úgy értem, hogyan viseli?

RYK: Azt mondja, mostanában több időt tölt a fürdőszobában. Tudod, keresi azokat a kis árulkodó jeleket. Beteges kíváncsiság, mondhatná valaki. Szerintem csak egészséges érdeklődés a saját teste iránt. Azon kívül, amióta elveszítette az állását, rengeteg ideje van a fürdőszobai tanulmányaira. Szóval még jó, hogy van, ami érdekl. Persze ez az egész narcisztikussá is válhatna, ahogyan az ember figyeli magát, ha nem annak a megértéséből fakadna, hogy az egészségről szóló mai csekk sem érvényes tovább, mint a tegnapi volt.

JUDI: Ne legyél ilyen keserű, Ryk.

RYK: Túlságosan is biztosítva látjuk önmagunkat és a szabott időnket, nem gondolod? De az utóbbi időben mintha mind a kettőről többet tudnánk. Mostanában erősen hiszek az önismeretben. Meséltem neked valaha a tenyérjósról, akit a kórház parkolójában találtunk halottan? Az egyik elmélet szerint annyira jól ismerte a saját életrajzát, hogy amikor megállt egy közlekedési lámpánál és rápillantott, rájött, hogy azonnali kezelésre volna szüksége; a szkeptikusok szerint egyszerűen csak rohadtul érezte magát és gondolta, benéz a kórházba; a profik persze felhívták a figyelmet arra is, hogy a felső zsebében ott volt a kártya az időponttal. Én egyszerűen csak azt hiszem, a megfelelő helyen volt a nem megfelelő időben.

JUDI: Talán jobb, ha elmegyek.

RYK: Ne, már fölébredtem. Tudod, sok elmélet van arról, hogyan maradjon egészséges az ember. Valószínűleg az életmód a döntő. Nem csak a biztonságos szexre gondolok. Ez az, ülj le. Nem, a lényeg, hogy a kisportolt test az egészséges test. Így aztán ők - a malátakávé-vedelők, a természetgyógyászok - gyógyfűveken, tofun és lucernán tartanának minket. Nem is említve a sportot. Szóval én tudom, hogy az élet nagyszerű dolog, és a pusztá gondolat, hogy elveszíthetem a magamét, öngyilkos depresszióba sodor, de akarok én tényleg minden nap egy órával korábban kelni, csak azért, hogy futni menjek ? Az ilyen életben csak kényelmetlenség van és semmi öröm! De azért ott van a rózsaszínű horizont. Te meg én utálhatjuk a sportolást, de most már bármelyik percben bekövetkezhet a felismerés, hogy az AIDS nagy buli. Képzeld csak el: Nem az AIDS a divat, hanem az ADIDAS! És amikor ez megtörténik, mindenkire rá akarják majd sózni a kockázatot/veszélyt.

JUDI: Ryk!

RYK: Nem, ebben erő van. Ez nem olyan, mint a dohányzásellenes kampány, amikor azt mondják az embereknek, hogy hagyjanak abba valamit. Az katasztrofális, azon mindenki veszít. De ez, ez azon alapulhat, hogy új dolgokat csinálunk! Ha már halálba hajszoltak a tornagépeikkel és a müzlivel, áttérhetnek az igazán nagy, univerzális piacra: a szexre! Végül is az ember nem akarja halálba kergetni a fogyasztóit. Néhány buzi meghal, az rendben van. Úgy értem, ki törődik vele? De a társadalom nem engedheti meg, hogy a jólnevelt, szolid, hitelkártyával rendelkező polgárai földobják a talpukat, igaz? Szóval amikor a big business megfelelkezik a finomabb érzéseiről - ha volt neki ilyenje valaha egyáltalán -, akkor, én már látom, hatalmas léptekkel elindul az új iparág: HIV a szex. Ez forradalmasíthatja a társadalmat: vége a régi jó misszionárius-póznak; jön a biztonságos, de szexi erotika. Az emberek legvadabb vágyképeit is szentesítik, az erkölcsös többség rovására!

JUDI: Sosem engednék meg. Előbb mindőtöket összefogdosnának.

RYK: De van-e más választásuk? Ölniük kell. A pénz lendületbe jön. És nem csak gumit árulnak majd; lesznek könyvek: A biztonságos szex örömei és hasonlók tucatjával. És minden iparág új könyveket fog támogatni, hogy terjesszék az új fétiseket, az ő fétiseiket. Új világot látok kirajzolódni, Judi. Eleinte talán belebetegsznek az emberek, de a politikusok meg fogják érteni, hogy ahol fát vágunk, ott hullik a forgács. /hogya trágya nélkül nem nő fű.

JUDI: Senkivel sem fogják megetetni ezt a világot.

RYK: De fogják. Fogják. Az üzlet mögött ott lesz a tökéletes motiváció: a félelem. Úgy értem, azt esetleg tudod, hogy te tiszta vagy, de mi van a partnereddel. Ha csak épp most ismerkedtetek meg, kivel volt együtt azelőtt? Ha a férjed vagy a feleséged, ki mondhatná meg, nincs-e szeretője? Szóval mindenképpen elkapnak. Kiben lehet itt még bízni?

JUDI: Ki akarna szerelmeskedni egy ilyen világban.

RYK: De épp itt van a rózsaszínű horizont: míg az üzletemberek kihasználják a helyzetet, legalább mindenkinek elmondják, miről van szó és talán néhány emberrel kevesebb hal meg.

JUDI: Te és Brian biztonságos szexet űztetek?

RYK: (Ránéz) Az utóbbi évben vagy valahogy így.

JUDI: Hát ez bizta.... <tó>

RYK: Nem, nem az. Azt hiszed, ravaszabb lehetsz a vírussal? Belép az életedbe és sose tudhatod. Olyan, mint a júdásnök. Azután vár. Mint a csontváz a szekrényben. Vár, amíg rád nem zuhan.

JUDI: Beszélni akartam valakivel; de nem volt senki, akihez elmehettem volna.

- RYK: Kivéve engem. Hát nem lesz sok ember, akivel megbeszélheted. Épp most csatlakoztál egy egyelőre kevesekből álló klubhoz: a lehetséges AIDS-betegek feleségeinek klubjához.
- JUDI: Hagyj már föl ezzel az önsajnálattal. Mindketten, ahogy te mondtad, ugyanabba a klubba tartozunk.
- RYK: Amikor elhagytál, azt éreztetted velem, hogy itt hagytad a problémát is. Sajnálom. Nem. Nem tudod itt hagyni. Egyelőre.
- JUDI: Azt akartam mondani, hogy nem volt senki, akivel megbeszéljem, mert nincs senki, akivel beszélgetni szoktam volna. Kivéve téged. Sajnálom, hogy fölbresztettelek, Ryk. De te vagy a legjobb barátom.
- RYK: Hát akkor nem lesz szükséged ellenségekre. SZÜNET Visszajöttél?
- JUDI: Nem. CSÖND Nem tudom. Miért mondtad el, Ryk? Megpróbáltam végiggondolni. Hazudhattál volna tovább, tettethettél volna; legalább a víruseszted eredményéig.
- RYK: Micsoda? Két hónapon át mondjam neked, hogy fáj a fejem? Amikor éppen megbeszéltük, hogy... Amit tettem, azzal veszélyeztettelek téged. Ezt nem folytathattam. Ha pozitív lettem volna, nem szerelmeskedhetünk. Folyton úgy gondoltam, hogy biztonságban vagy, de azt is, hogy esetleg éppen a következő alkalommal fertőzlek meg.
- JUDI: Kettőnket kockáztattad a kedvemért.
- RYK: Semmi efféle nemes érzés. Egyszerűen nem bírtam ki, hogy ne tudjam. Amikor Brian pozitív lett, az olyan volt, mint amikor szorul a hurok; úgyhogy sikoltottam. Tovább tettem volna, ha tudtam volna, ha nem kockáztatok ilyen sokat.
- JUDI: Szóval miattam volt.
- RYK: Ha így akarod.
- JUDI: Nem. Nem ha így akarom. Így volt. Mindig azt gondolom, hogy beszélni könnyű, könnyű elmondani az igazat. Egész nap olyan embereket hallgatok, akik ezt teszik. De nem könnyű, ugye? Egész héten hallgattam a/z pácienseket/ügyfeleket és biztos vagyok benne, hogy egyetlen szavukat meg nem hallottam. Kiadtam a megfelelő hangokat, együttérzőnek mutatkoztam; de valójában nem figyeltem oda, Megpróbáltam kitalálni, hogy én mit mondtam volna, ha én kértem volna tanácsot. Minden nap valami mást mondtam volna. Hétfőn gyűlöltelek, amiért hazudtál; kedden gyűlöltelek, amiért megmondtad az igazat. Szerdán nehéz volt; az egészségügyi titkárunkra kellett figyelnem. Úgyhogy csütörtökre már azon tűnődtem, mit számít, mit teszel, ha azért teszed, hogy a jót, a legjobbat tegyed. Így aztán ma megkérdeztem magamtól, mi volna a leghelyesebb. Néha a jót tesszük rosszul megokolva, és ugyanolyan gyakran tesszük a rosszat jól megokolva... Ma fölhívtam a Terrence Higgins Trust-ot /tröszttöt/ /Ma fölhívtam a genetikai tanácsadót és azt

mondták, hogy egy vírusfertőzött terhes nő az átlagnál nagyobb valószínűséggel kapja meg az AIDS-et. Te a legjobbat tetted, igaz, Ryk? SZÜNET
Mesélj Brianról.

RYK: Mit mondjak róla? Ismered.

JUDI: Nem. Magadról és Brianról. Kettőtökről.

RYK: Nem akarod te ezt hallani.

JUDI: De igen. Mondd el, mit csináltatok együtt.

RYK: Miért?

JUDI: Megpróbáltam elképzelni de folyton csak egy nagy feketeséget látok. El tudok képzelni férfiakat együtt, de titeket nem.

RYK: Mire gondolsz? Ölelkeztünk. Csókolóztunk. Összebújtunk. És ...

JUDI: Mint mi?

RYK: Igen, gondolom. Szeretkeztünk.

JUDI: Hogyan? Úgy értem, mit... ki volt...

RYK: ...felül?

JUDI: Aktív?

RYK: Ez nem úgy van. Mindketten.

JUDI: Ó. (JUDI összerázkódna, de tartja magát.)

RYK: Ne ...

JUDI: Csak elképzeltem, ez minden.

RYK: Gondolod, ha ő miránk gondolt, együtt, az ő gyomra nem fordult fel!

JUDI: Próbálkozom, a rohadt életbe, Ryk, próbálkozom. SZÜNET Mondjad. Tudnom kell.

RYK: A legtöbbször beszélgettünk.

JUDI: Hol?

RYK: A fürdőkádban.

JUDI: Mindketten?/Együtt?

RYK: Nagyon kicsi kádja van. Nem, ott feküdt, én beszéltem és ő áztatta magát. A vezetés miatt. Estére a nyak- és vállizmai olyanok voltak, mint az összecsomózott kötelek.

JUDI: Miről beszéltek?

RYK: Nem tudom. Könyvekről. Emberekről. A munkáról. Főleg az enyémről. Elég unalmas dolog teherautót vezetni. Hány mérföld hosszan lehet beszélgetni egy lecsúszott rakományról? De a betegek, azok végtelenül érdekesek.

JUDI: Mi sosem beszélgetünk a munkáról.

RYK: Nem, a tiedről beszélgetünk.

JUDI: Beszéltetek rólam?

RYK: Tabu volt. Eszembe sem jutott volna. De Brian sem akarta. Tudod, hogy van ez. A tengerészek még csak gondolni sem szeretnek rá, hogy nő legyen a fedélzeten. Bajt hoz.

JUDI: Ne szellemeskedj.

RYK: Azt hittem, azt akarod, hogy becsületesebbek legyünk egymással.

JUDI: De ez nem az. Ez nem te vagy.

RYK: Nem? És mi vagyok?

JUDI: Nem tudom! Már nem tudom.

RYK: Nem változtam meg. Csak a te elképzelésed rólam, az változott meg. Amit nem tudtál, az nem akadályozott meg abban, hogy szeress. Ugyanúgy élhetnénk újból.

JUDI: Azt nem lehet.

RYK: Még mindig szeretnék gyerekeket.

JUDI: Ha negatív vagy, lehetnek is gyerekeid.

RYK: Meg kéne csináltatnod a tesztet.

JUDI: Még fiatal vagy, találhatsz valaki mást. Valakit, aki megért.

RYK: Te lehetnél. Ha mindketten negatívak vagyunk. SZÜNET Újrakezdhethetnénk.

JUDI: És a férfiak? CSÖND Látod! Nem élhetnénk ugyanúgy.

RYK: Nem lenne semmi különbség.

- JUDI: Kivéve, hogy tudom. Hogy hol jártál. Mit csináltál. Tudod, mit kérsz? Azt akarod, hogy lássam, ahogyan hazajössz Briantól vagy akárhonnán, nézzem, ahogyan fogat mosol, levetkőzöl, fölveszed a pizsamádat, becsúszol mellém az ágyba, jóéjt kívánsz, megcsókolsz és azt mondod, hogy szeretsz.
- RYK: Tudom, hogy nehéz megérteni.
- JUDI: Én megértem! Tudom, mit kellene éreznem. Csak az a kérdés, el tudom-e fogadni.
- RYK: Bíznod kell bennem. Hogy komolyan gondolom.
- JUDI: Bennem! Én! Nekem! Még mindig én vagyok az, aki ad. Nem leszek az áldozatod. Se neked, sem a vírusnak. Félek. Te is félsz. Mindketten félünk. Ez még nem jelenti azt, hogy együtt kell maradnunk. Mindkettőnknek fáj: neked, mert el kellett mondanod, nekem, mert meg kellett hallgatnom. De ez még nem jelenti azt, hogy együtt kell maradnunk. Azt mondod, szeretsz, és én sem tudom becsülettel kijelenteni, hogy nem szertelek többé. De ez sem jelenti azt, hogy együtt kell maradnunk. Úgy érzem, hogy mivel nem ismertelek, elvesztettem belőled egy részt.
- RYK: Azt a részem, amelyet sosem ismertél, segít összerakni a többi. Azt hiszed, hogy mert nem beszéltem neked Brianról vagy neki rólad, ez a két élet két külön élet volt. Titkos volt, de nem volt két külön élet. Amikor Brianért aggódtam, az talán nem hatott ránk? Ez a két élet tesz engem azzá, aki vagyok, akit szerettél. Ne úgy tekints erre, mint valami veszteségre, Judi.
- JUDI: De ha így teszek, áldozatnak érzem magam. A munkám, az életem küzdelem volt az egyenlő alapokért, egyenlő fizetésért, egyenlő lehetőségekért. Kétszer kell végigharcolni ezt a küzdelmet: egyszer kint, egyszer önmagadban, vessél véget a zaklatásnak, kezdjél bízni önmagadban. A legkisebb győzelmek is olyanok, mintha megmáshztál volna egy hegyet; és így minden győzelem után azt hiszi az ember, hogy ő maga is megváltozott. Fokról fokra egyre kevésbé látszik kétoldalúnak ez a küzdelem. Már nem önmagaddal harcolsz. És ahogy gyűlnék a kis győzelmek, látsz kiformalódni egy új világot. Beszélni kezdesz róla: szerelem, kapcsolat, szexualitás. Kitalálsz egy nyelvet, hogy leírd ezt az új világot, de azért ez nem olyan sima ügy; már elvesztettél néhány csatát, már óvatos vagy. Úgyhogy rendőrködsz önmagaddal szemben: „Fizetsz, Ryk, fizetsz, Judi.” Ha véletlenül úgy beszélnél vagy gondolkodnál, mint régen. És amikor már éppen azt hiszed, nemsokára véget ér a küzdelem, akkor jön ez ... Csak azt érzem, hogy el vagyok áruva, be vagyok csapva. SZÜNET Tudom, mit kellene éreznem. Itt fönt. Csak éppen a testemet nem lehet rábeszélni. Nem akarok áldozat lenni, Ryk.

(RYK lassan kinyúl és JUDI térdére teszi a kezét. SZÜNET JUDI nagyon lassan RYK kezére teszi a magáét. LASSÚ SÖTÉT.)

Nyolcadik jelenet. A parkban.

(RYK és JUDI piknikelnek.)

JUDI: Kacsák.

RYK: Igen, kacsák?

JUDI: Nem. Kacsák.

RYK: Mi van velük?

JUDI: Te egyáltalán nem a kacsákról beszéltél , vagy igen?

RYK: Nem.

JUDI: Nem, arra a napra gondolok, amikor idejöttünk. Amikor döntöttünk.

RYK: Nem, azt hiszem, nem.

JUDI: Ez aztán már valami!

RYK: Micsoda?

JUDI: Sosem kell többé a kacsákról beszélnünk. Miért nem mondtad el egyenesen?
Sosem bíztál bennem?

RYK: Azt hittem, hanyatt-homlok elszaladsz.

JUDI: Igazad volt.

RYK: De azért visszajöttél.

JUDI: Most.

RYK: Amíg meglesz a vírustesztem?

JUDI: Egyszerre csak egyet, Ryk.¹⁰

RYK: (Kenyeret kínál.) Kenyér?

JUDI: A gácséroknak?

RYK: Nem. Nekünk.

JUDI: Aznap elmentünk megnézni a Szerelmem, Hiroshimát. Én tévesztettem el az időpontot és te duzzogtál.

¹⁰ Az eredetiben: „One day at a time, Ryk.” Nem világos. Talán a kenyérre mondja.

RYK: Tudom.

JUDI: Akkor miért mondtad, hogy te csináltad?

RYK: Lehet, hogy minden hibát magamra akartam vállalni. Önző voltam.

JUDI: Nyisd ki a bort. SZÜNET Nem nagyon bízunk egymásban, igaz? Egyikünk sem.

RYK: Nincsen gyakorlatunk. Az ember nem várhatja, hogy jól csináljon valamit, amíg nincsen benne gyakorlata.

JUDI: Akkor folytasd.

RYK: Mit?

JUDI: Mondj valamit. Valami titkosat.

RYK: Nem volt elég, amit mostanában hallottál?

JUDI: Nem.

RYK: Nincs több.

JUDI: Tényleg?

RYK: Hát egy sem jut eszembe.

JUDI: Nem is próbálsz. Rendben van. Súlyhatod is, ha szégyenlős vagy.

RYK: Nincs kifogyhatatlan kínálatom.

JUDI: Örülök. SZÜNET Nekem van egy. Amikor iskolába jártam/kollégiumban voltam, volt egy hagyomány. A tanév utolsó estéjén hat végzős lány bejött és betakarta a kicsiket.

RYK: Ennyi?

JUDI: Ó, nem történt semmi. De volt benne valami különös. Alig beszéltünk a nagylányokkal a tanév alatt, de azon az utolsó estén, ahogy ott feküdt az ember, mindig tudtuk, kit akarunk, hogy odajöjjön és betakarjon. És valahogy mindig az jött, akit az ember akart. Mintha - akárki is volt az abban az évben - mintha az a nagylány tudta volna, hogy ő volt az ember kedvence. Hogy az ember azt akarta, hogy ő jöjjön oda.

RYK: És a többi lányok?

JUDI: Azt hiszem, ők is így voltak vele. De másnap véget ért a tanév és így sosem lehetett megkérdezni. És szeptemberre mindenki elfelejtette az egészet.

RYK: Most a kacsákról beszélünk?

JUDI: Nem tudom. Ez csak egy emlék.

RYK: Képzeld el, ahogy ott fekszel és nem jön senki, aki betakarjon.

(JUDI kinyújtja a kezét. Megérintik egymást. Csók. Ölelkeznek.)

JUDI: Szeretlek, Ryk.

RYK: Egyszerre csak egyet, Judi.

JUDI: Pappjancsi!

RYK: Nem hoztam semmit. Ezt igazán nem sejthettem.

JUDI: Az élettörténetem. SZÜNET (Rezignált) Mindegy, úgyis levágták a fűvet.

RYK: Kinek kell magas fű?

JUDI: Milyen bátor vagy most, hogy tudod, hogy nem lehet.

RYK: Nem. Csak arra gondoltam, hogy ez nem csak ennyi, hanem több.

JUDI: Mint például? (RYK csibészes pillantást vet a nőre.) O.K., suttogj, ha szégyenlős vagy. (A férfi suttog.) Nem tudsz... Tudsz? (RYK bólint.) Azt hiszem, tudsz... Tudsz? (A férfi az ajkára teszi az ujját. JUDI suttogva kérdez valamit.)

RYK: Én azt nem csinálom! (JUDI sértett pillantására:) Rendben.

(JUDI lassan leveszi RYK ingét.)

JUDI: Egyszerre egyet. Hol csókolhatlak meg? Itt? Itt? (JUDI kinyitja RYK övét. RYK odanyúl, hogy megállítsa.)

RYK: Nem lesz ugyanolyan, Judi. (Judi eltolja a férfi kezét, kinyitja az övet és kigombolja a férfi sliccét.)

FÉNY LE, VÉGÜL SÖTÉT

VÉGE